

Richard Brautigan

Kürtaj

Tarihi Bir Aşk Romanı

Türkçesi: Sanem Öge

Roman

KÜTÜPHANE

Burası güzel bir kütüphane; planı mükemmel, cafcaflı ve Amerikan. Vakit gece yarısı, kütüphane loş ve uykusunda rüya gören bir çocuk misali bu sayfaların karanlığına taşınıyor. Kütüphane şu anda “kapalı” ama ben eve gitmek zorunda değilim. Çünkü benim evim burası, yıllardır da öyleydi. Hem benim sürekli burada olmam gerekiyor. Görevimin gereklerinden biri bu. Dar kafalı bir memur gibi algılanmak istemem ama biri geldiğinde burada olmama düşüncesi beni ürkütüyor.

Saatlerdir bu masada oturmuş, kitapların durduğu kararmış raflara bakıyorum. Kitapların oradaki mevcudiyetini, üzerine yaslandıkları ahşabı şerefleendirme biçimlerini seviyorum.

Yağmurun yağacağını kestirebiliyorum.

Bulutlar gün boyunca koyu kara renkli gardıroplarını oradan oraya taşıyarak gökyüzünün mavimsi biçimiyle oynaşıp durdular, ama şu ana dek yağın bir şey yok.

Kütüphaneyi dokuzda “kapadım”, yine de bu saatten sonra kitap getirmek isteyen çıkarsa kapıda çalabileceği bir zil var; bu mekân içinde ne yapıyor olursam olayım –uyurken, yemek pişirirken, bir şeyler yerken ya da az sonra buraya gelecek olan Vida’yla sevişirken– beni çağıran bir zil.

Vida işten saat 11.30’da çıkıyor.

Zil Fort Worth, Teksas’tan gelme. Zili bize getiren adam öldü, ismini de kimse öğrenemedi. Adam zili getirip masalardan birinin üzerine bıraktı. Mahcup ve terk edilmiş bir görünümü vardı, bir yabancı, çok seneler önceydi bu. Büyük bir zil olmamasına rağmen, işitme duyularımıza giden haritayı bilen, küçük, gümüş patika boyunca tereddütsüz ilerler.

Kitaplar genellikle akşamın geç saatlerinde ya da sabahın erken saatlerinde getirilir. Onları teslim almak için burada olmam gerekiyor. Bu benim işim.

Kütüphaneyi sabah saat dokuzda "açarım" ve akşam dokuzda "kapatırım", yine de kitapları teslim almak için yedi gün yirmi dört saat buradayımdır.

Bir iki gün önce yaşlı bir kadın sabahın üçünde bir kitap getirdi. Uykumun arasında zil uzak bir mesafeden kulağıma boşaltılan küçük bir otoban misali doldu.

Ses Vida'yı da uyandırdı.

"Bu ses ne?" diye sordu.

"Kapı zili," dedim.

"Hayır, kitap sesi," dedi.

Ona yatakta kalıp uykusuna dönmesini, kapıdakiyle benim ilgileneyeceğimi söyledim. Kalkıp kütüphaneye yeni gelen bir kitabı karşılamaya yakışacak tarzda giyindim.

Giysilerim pahalı değildir ama samimi ve temizdir, insan olarak varlığım rahatlatıcıdır. İnsanlar bana baktıklarında kendilerini daha iyi hissederler.

Vida uykusuna dönmüştü. Yastığa karanlık göllerden oluşan bir yelpaze misali yayılan siyah saçlarıyla çok güzel görünüyordu. Dayanamayıp uzun vücudunun uyku esnasında aldığı pozisyona bakmak için üzerindeki örtüleri kaldırdım.

Yatakta kıpırtısız ve dramatik bir biçimde uzanan bedeninden yayılan o inanılmaz, mis gibi koku, havada yüzen bir gül bahçesini çağrıştırıyordu.

Odadan çıkıp kütüphanenin ışıklarını açtım. Sabahın üçü olmasına rağmen içerisi gayet iç açıcı görünüyordu.

Ön kapının kalın camı ardında yaşlı bir kadın bekliyordu. Kütüphane oldukça eski moda olduğundan, kapı yapıya dinsel bir hava katıyordu.

Kadın oldukça heyecanlı görünüyordu. Bayağı yaşlıydı, sekseninde vardı diyebilirim, giysilerinden yoksulluk akıyordu.

Ama bunun hiçbir önemi yok... ister zengin olsun ister fakir... burada herkese aynı şekilde muamele edilir, ayrımcılık yapılmaz.

"Yeni bitirdim," dedi kadın kalın camın ardından kapıyı açmamı beklemeden. Sesi cam tarafından büyük ölçüde kesilse de sevinç, hayal gücü ve handiyse bir nevi gençlikle dolup taşıyordu.

"Sevindim," dedim kapının ardından. Henüz kapıyı tam açmamıştım. Camın arkasından aynı heyecanı paylaşıyorduk.

"Nihayet bitti," dedi ses, seksen yaşında bir kadın eşliğinde kütüphaneye girerken.

"Tebrikler," dedim. "Kitap yazmak çok muhteşem bir şey."

"Buraya gelirken tüm yolu yürüdüm," dedi. "Yola gece yarısı çıktım. Bu kadar yaşlı olmasam daha erken varabilirdim."

"Nerede oturuyorsunuz?" diye sordum.

"Kit Carson Otelinde," diye cevapladı. "Sonunda bir kitap yazdım." Sonra sanki dünyanın en kıymetli şeyiymişçesine gururla uzattı kitabını bana. Gerçekten de öyleydi.

Kitap Amerika'nın her köşesinde bulabileceğiniz türden spiralli bir deftere yazılmıştı. Bu defterlerin satılmadığı yer yoktur.

Defterin kapağına kocaman bir etiket yapıştırılmıştı ve etiketin üzerine geniş uçlu renkli bir kalemle boydan boya kitabın adı yazılmıştı:

OTEL ODALARINDA
MUM İŞİĞİYLE ÇİÇEK YETİŞTİRMEK
YAZAN
BAYAN CHARLES FINE ADAMS

"Ne güzel bir kitap ismi," dedim. "Koca kütüphanede buna benzer başka bir kitabımız daha olduğunu sanmıyorum. Bu ilk olacak."

Kadının yaklaşık kırk yıl önce yaşlanan, gençlik palavraları ve sürgünleriyle yıpratılmış yüzünde kocaman bir gülümseme belirdi.

"Bu kitabı yazmak tam beş yılımı aldı," dedi. "Kit Carson Otelinde yaşıyorum ve odamda şimdiye dek pek çok çiçek ye-

tiştirdim. Odamda hiç pencere olmadığından mum kullanmam gerekiyor. En iyi sonucu mum veriyor.”

“Daha önce lamba ve büyüteçle de iek yetiřtirmeyi denedim, ama onlar pek iyi sonuç vermediler, özellikle lale ve inciieğinde.

“El feneriyle bile iek yetiştirmeyi denedim, ama büyük hayal kırıklığı oldu. Kadife iekleri üzerinde üç dört adet fener kullandım ama pek sonuç vermedi.

“En iyisi mum ışığı. Görünüşe bakılırsa çiçekler yanık mum kokusundan hoşlanıyor, bilmem anlatabildim mi? Çiçeğe mumu gösterdiğin an büyümeğe başlıyor.”

Kitaba göz gezdirdim. Kütüphanede yaptığım işlerden biri de bu. Aslında bunu yapmaya fırsat bulan tek kişiyim. Kitap kırmızı, yeşil ve mavi renkli kalemlerle el yazısıyla yazılmıştı. Kitapta otel odasını ve içinde yetişen çiçekleri tasvir eden çizimler vardı.

Odası çok küçüktü ve içinde bir sürü iek vardı. Çiçekler etrafları yanan mumlarla çevrili teneke kutulara, şişelere ve kavanozlara ekilmişti.

Kadının odası bir katedrali andırıyordu.

Kitapta ayrıca otelin eski müdürünü ve otel asansörünü tasvir eden birer çizim de vardı. Asansör oldukça bunaltıcı bir yere benziyordu.

Çizimlerde otel müdürü pek yorgun ve mutsuz resmedilmişti, adamın bir tatile ihtiyacı varmış gibi görünüyordu. Bir de omzu üzerinden görüş alanına girmek üzere olan bir şeye bakıyormuş gibiydi. Sanki görmek istemediği bir şeydi o, yine de oradaydı. Çizimin altında şöyle yazıyordu:

ASANSÖRDE İKİ İÇİP
OTEL ÇARŞAFLARINI ALDIĞI İÇİN
KOVULANA DEĞİN
KIT CARSON OTELİNİN MÜDÜRÜ

Kitap yaklaşık kırk sayfa uzunluğundaydı. Oldukça ilginç görünüyordu ve koleksiyonumuzda sevilen bir parça olacaktı.